

Eletty elämä eläväksi

Suomalaista yhteiskuntaa muotoillaan rohkeasti uudelleen. Tietotekniikka luo osaltaan puitteet muutosten onnistumiselle. Niukkeneva julkinen talous ja teknologiset uudistukset vaikuttavat myös paikallismuseoiden toimintaan ja toimintatapoihin. Juuri näihin haasteisiin on tartuttu Kotiseutuyhdistys Rovaniemen Totto ry:ssä.

Digitalisoituminen ja museoiden käytön ilmeinen kasvu luovat mahdollisuuksia uusien museopalveluiden sisällölliseen kehittämiseen. Kulttuurimatkailun kasvu, väestön ikääntymisen mukanaan tuoma kasvava kiinnostus juuriinsa ja perinnekulttuuriin sekä museoiden tehostuva viestintä, markkinointi ja valtakunnallinen museokortti lisäävät museoiden kävijämääriä.

Museoista menestyvät parhaiten ne, jotka onnistuvat varmistamaan perusrahoituksensa ja löytämään uusia varainhankintakeinoja. Rahoituksen hankkimisessa paikallismuseoiden omistajien ja niissä toimivien henkilöiden, erityisesti motivoituneen talkooväen rooli kasvaa. Taloudellisen ja toiminnallisen liikkumavaran rakentamisessa ja kasvun toteuttamisessa matkailuelinkeinolle ja muulle yksityiselle sektorille kohdenneet palvelut ovat tärkeitä. Museoille tämä tarkoittaa uusia tuotteistettuja palveluja niin näyttely- ja tapahtumatoiminnassa kuin myös kokoelmatyössä ja tietopalveluissa. Kehitystyö edellyttää yhteistyöverkoston ja kumppanuuksien solmimista korkeakouluihin, oppilaitoksiin ja elinkeinoelämään. Erityisesti markkinointiyhteistyö ja -viestintä matkailualan yrittäjien kanssa korostuvat. Verkostoissa myös hanke- ja tutkimusrahoitukset ovat mahdollisia.

Museoista tulisi kehittää kotiseutu- ja perinnetyötä vaalivia, elämyksellisiä nähtävyyksiä, joissa juurien tuntemisen ja aktiivisen osallistumisen kautta elämys ja kotiseuturakkaus imeytyvät kaiken ikäisiin kävijöihin ja kokijoihin, myös nuorempiin sukupolviin. Parhaimmillaan kotiseututyö ja museotoiminta ovat keskustelua paikallisten ihmisten ja matkailijoiden kanssa sekä henkilökohtaisesti että sähköisesti.

Tärkeää on löytää ne asiantuntijatahot, jotka ovat kiinnostuneita museopalvelujen kehittämiseen ja kykeneviä muuttamaan digitoimalla autenttista kuvaa, ääntä, dokumentteja ja erilaisia tarinoita sähköiseen muotoon. Mielenkiintoisia ovat *eletystä elämästä* kertovat henkilö-, esine-, tapahtuma- ja tila-animaatiot sekä vuorovaikutteiset oppimisympäristöt pelialustalla.

Myös lapset ja nuoret voisivat kiinnostua kotiseututyöstä digitoinnin kautta. Digitoidut muistot säilyvät tuhoutumatta, materiaalit voivat olla useassa paikassa taltioituna ja niitä on helppo jakaa kaikille kiinnostuneille. Esimerkiksi eMuseo-palvelun avulla museo on aina auki ja museo-opastus on kaikkien ulottuvilla. Opastusta voi käyttää puhelimella ja tabletilla tai halutessaan myös tietokoneella.

Museoväen on hyvä pitää mielessään, että samalla kun kunnioitamme ja säilytämme perinteitä, kohtaamme myös tulevaisuutta. Mennyt elää meissä. Kaikkea emme voi tehdä heti, mutta jotakin voimme tehdä heti.

Esko Oikarinen
Kotiseutuyhdistys Rovaniemen Totto ry:n puheenjohtaja
Hovioikeuden presidentti (em.)